

Kabinet wil met soepeler gifnorm bouwcrisis bezweren

Update / VIDEO Er mogen vanaf eind dit jaar hoogstwaarschijnlijk meer kunstmatige chemische stoffen (PFAS) in aarde of slib zitten dan nu is toegestaan. Door de huidige, strenge regels zitten veel bagger- en bodemprojecten momenteel op slot. Daar wil het kabinet een einde aan maken via een soepeler maar nog altijd 'veilige' norm.

Staatssecretaris Van Veldhoven (Milieu) laat het RIVM versneld 'op basis van recente metingen' bekijken met hoeveel de huidige strenge PFAS-norm kan worden verruimd, maakt ze vandaag bekend. De bewindsvrouw vraagt het instituut te komen met een nieuwe, tijdelijke landelijke waarde voor schone oftewel niet verontreinigde grond. Die moet uiterlijk 1 december van kracht worden.

Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) is een groep van ruim 6000 chemische stoffen - waaronder het bekende GenX - die al decennia worden toegepast in industriële processen. Ze komen voor in vele producten zoals verf, blusschuim, pannen en kleding.

Onverwoestbaar

Probleem is echter dat deze stoffen onverwoestbaar en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Van sommige varianten is ook al aangetoond dat ze giftig zijn. Door het wijdverbreide gebruik de afgelopen tientallen jaren worden PFAS inmiddels in bodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen.

Dus kwam het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat afgelopen juli met een voorlopige PFAS-norm. Die houdt in dat afgevoerde grond of baggerslib alleen nog bij landbouw en in de natuur op de bodem mag worden gestort als de concentratie PFAS niet hoger is dan 0,1 microgram per kilo – tenzij de bodem al viezer was. Een waarde die de staatssecretaris destijds zelf in een Kamerbrief 'uit voorzorg terughoudend' noemde.

Dramatisch

De gevolgen zijn dramatisch: 70 procent van alle baggerwerkzaamheden in Nederland zou volgens brancheverenigingen momenteel stil liggen. Verplaatsing van grond loopt ernstige vertraging op, mede doordat de testcapaciteit op PFAS beperkt is.

Er gloort volgens het kabinet een oplossing. Uit metingen blijkt dat er nog ruimte over is voor bedrijven om 'maximaal en zo snel mogelijk' grond naar landbouw en natuur te verplaatsen, zonder dat de gezondheid of het milieu in gevaar komt.

Van Veldhoven: „We kunnen PFAS niet uit de grond toveren, maar we kunnen ook heel veel wél. We moeten zo snel mogelijk van de 0,1 grens af, binnen de veilige ruimte die er is.”

Werkgeversorganisatie VNO-NCW en MKB-Nederland noemen het 'een belangrijke eerste stap en een goed signaal' dat de staatssecretaris 'met spoed in het geweer komt'. „Wij hebben dit steeds bepleit met de meer dan veertig partijen achter de actie morgen,” benadrukt woordvoerder Edwin van Scherrenburg. Het is volgens de organisaties wel zaak om goed te kijken maar de termijn waarop het RIVM kan komen met de nieuwe kaders voor PFAS. „December is nog steeds erg ver voor sommige ondernemers waar het water letterlijk aan de lippen staat, terwijl het werk stilligt.”

Ook TLN is blij met het kabinetsvoornemen. „Als de staatssecretaris en het RIVM nu ook echt doorpakken, kunnen ze honderden transportbedrijven redden van de ondergang”, aldus TLN-voorzitter Elisabeth Post. „Want transportbedrijven die grond, zand en grind vervoeren staan nu helemaal stil. Het water staat ze aan de lippen. Elke dag stilstand is een stap dichterbij faillissement. [Elke dag stilstand](#) is een stap dichterbij werknemers die op de bank belanden. Elke dag stilstand is een stap dichterbij een recessie voor heel Nederland.”

Actie Malieveld gaat door

Post benadrukt dat de actie morgen op het Malieveld wel doorgaat. „Deze stap van de staatssecretaris is heel mooi, maar de druk moet erop blijven. Er moet eerst echt een oplossing zijn, voordat wij zijn gerustgesteld. Bovendien staan we daar woensdag ook vanwege het stikstofprobleem. Dat probleem hangt nog steeds als een donkere wolk boven de bouw- en transportsector.”